

**Годишњи извештај о
остваривању Предшколског
програма**

**Предшколске установе
„Ђурђеџдан“ Крагујевац за
радну 2021/2022. годину**

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину**

На основу одредбе члана 57. и члана 58., члана 119. став 1. тачка 2). Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. Гласник РС“, 88/17, бр. 27/18-др. закон, бр. 10/19, бр. 6/20, бр.129/21), одредбе члана 16. и члана 17. Закона о предшколском васпитању и образовању („Сл. Гласник РС“, бр. 18/10, бр. 101/17, бр.113/17 – др закон, 95/18-др закон, бр.10/19, бр.86/19 – др закон, бр.157/20 – др закон, бр.123/21 – др закон и бр.129/21), одредаба Правилника о основама програма предшколског васпитања и образовања („Сл. гласник РС - Просветни гласник број 110-00-612/2018-04, од 30.08.2018.године), одредбе члана 36 – 39. Статута Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац (03/1-4445 од 06.09.2022.године године - Пречишћен текст), Управни одбор на седници одржаној дана 09. 09. 2022. године усваја **једногласно** следећи:

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског
програма Предшколске установе „Ђурђевдан“
Крагујевац за радну 2021/2022.годину**

САДРЖАЈ

ПОРТРЕТ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „ЂУРЂЕВДАН“ КРАГУЈЕВАЦ.....	4
Организациона структура Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац	6
Обим основне делатности.....	6
Радно време Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац.....	6
Табеларни приказ организационе структуре Установе	7
Кадар.....	13
Језик на којем се остварује васпитно-образовни рад.....	15
Васпитно-образовни рад у Предшколској установи „Ђурђевдан“ Крагујевац у свим васпитним групама, остварује се на српском језику.	15
Култура установе: мисија и мото установе	15
Мисија предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац	15
Мото Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац.....	15
ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО РЕАЛНОГ ПРОГРАМА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА.....	16
Васпитно-образовни програм у оквиру целодневних и полудневних облика рада (у години пред полазак у школу)	18
Грађење подстицајне средине за игру и учење и развијање пројеката са децом	19
Праћење и документовање	20
Врсте програма и услуга	21
Прилагођени Монтесори програм	22
Играонице „Малци зналци“	22
Извештај о једнодневном пролећном излету за децу реализованом у периоду од 20. 06. 2022. године до 22. 06. 2022. године	23
Саветовалиште за родитеље.....	24
Годишњи извештај о остваривању Програма заштите од насиља, злостављања и занемаривања	27
Годишњи извештај о остваривању Програма спречавања дискриминације	31
Физичко окружење као димензија програма	35
ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО ДЕМОКРАТСКЕ И ИНКЛУЗИВНЕ ПРАКСЕ	37
ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О САРАДЊИ СА ПОРОДИЦОМ.....	37
Годишњи извештај о раду Саветовалишта за родитеље	38
ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О САРАДЊИ СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ.....	38
Транзиција и континуитет	39

ПОРТРЕТ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ „ЂУРЂЕВДАН“ КРАГУЈЕВАЦ

Назив установе	Предшколска установа „Ђурђевдан“ Крагујевац
Адреса	Кнеза Милоша 21а
Телефон	034/300-845
Веб сајт	http://pudjurdjevdan.edu.rs/
Веб мејл	office@pudjurdjevdan.edu.rs
Шифра делатности	8510
Матични број	17872672
Датум оснивања	17.11.2014. године
Лого Предшколске установе „Ђурђевдан“	

На подручју Града Крагујевца налази се Предшколска установа „Ђурђевдан“ која се бави предшколским васпитањем и образовањем деце узраста од 6 месеци до поласка у школу. У оквиру делатности Установе организовани су различити облици рада са децом: целодневни боравак и полудневни боравак у години пред полазак у школу у трајању од четири сата. У саставу Установе налази се 7 радних јединица - 6 вртића и 1 јаслице, и централна кухиња, смештена у вртићу „Колибри“. Такође, у вртићу „Колибри“ бораве деца којима је потребна додатна подршка (развојна група). Развојна група је свој концепт рада базирала на отвореном инклузивном моделу. То у пракси подразумева следеће:

- Пријем, оброци, као и одлазак деце кући обављају се у оквиру развојне групе, а у летњим месецима у оквиру редовне групе вртића;
- Деца свакодневно проводе време у игри и активностима са вршњацима;
- Дефектолог у сарадњи са родитељима и стручним тимом, заједнички израђује ИОП за свако дете. Такође, у складу са ИОПО-ом, актуелном темом, потребама и интересовањима детета, дефектолог прилагођава активности индивидуалним карактеристикама сваког детета;
- Учествојемо на манифестацијама на нивоу вртића(прославе ,приредбе);
- Учествојемо у сарадњи са друштвеном средином.

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину**

Кроз заједничке активности, игре, дружење, шетње, интензивно подстичемо интеракцију и комуникацију међу децом и стварамо могућност за вршњачко учење и истинску укљученост деце са сметњама у развоју у подстицајну средину вршњака.

Стварамо прилику за учење по моделу. Дете са развојним сметњама у сваком тренутку има стручну подршку дефектолога, како би се што активније укључило у заједничке активности прилагођене индивидуалним могућностима и максимално развило своје потенцијале.

Негујући пример инспиративне праксе и даље ћемо радити на обухвату деце од 3 до 5, 5 година која нису у систему предшколског васпитања и образовања као и обухвату све деце припремним предшколским програмом, посебно деце из осетљивих група.

У мрежи Установе налази се и 31 издвојн простор при основним школама, месним заједницама, издвојеним објектима и вртићима, у којима се обавља васпитно-образовни рад са децом у години пред полазак у школу, у трајању од 4 сата.

Установа својим различитим облицима рада обухвата око 1770 деце која у распоређена у 96 група. Највећи број деце која бораве у вртићима и издвојеним одељењима је старосног узраста (5,5 до 6,5 година).

Стратегијом дугорочног развоја Установе предвидели смо развијање и унапређивање Установе у различитим подручјима: имплементација плана ширења нових Основа програма „Године узлета“, стручно усавршавање васпитача, медицинских сестара-васпитача, стручних сарадника, сарадника и осталих запослених. Подизање нивоа квалитета рада са децом, унапређивање рада Установе кроз сарадњу са родитељима, локалним окружењем, кроз одговорност и професионализам у раду.

Као Установа отворена за промене и развој и ове године ћемо наставити са праксом даљег унапређивања квалитета рада Установе, имајући у виду визију развоја одређену Развојним планом.

Негујући праксу самовредновања сопственог квалитета у раду настојимо да одржавамо све што је потврђена добра пракса и побољшавамо све у чему можемо да будемо још бољи

Организациона структура Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац

Обим основне делатности

Обим основне делатности Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац реализује се у седам вртића: „Чуперак“, „Цицибан“, „Невен“, „Зека“, „Колибри“ и у јаслицама „Шврћа“.

Поред обављања делатности у просторијама вртића и јаслица, предшколско васпитање и образовање у припремном предшколском програму у трајању од 4 сата обавља се утридесет и једном издвојеним простору на територији града Крагујевца. Сваке радне године у зависности од броја уписане деце, а у складу са *Законом о основама система образовања и васпитања* („Сл. Гласник РС“ бр. 88/17, бр. 27/18-др. закон, бр. 10/19, бр. 6/20, бр.129/21), Предшколска установа „Ђурђевдан“ Крагујевац формира припремно предшколске групе.

Радно време Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац

Радно време Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац је прилагођено радном времену корисника услуга. Рад се одвија у једној смени свих 12 месеци у години без прекида у било којем вртићу. Радно време вртића у којима је заступљен целодневни боравак деце износи 11 сати и траје од 5.30 до 16.30 часова. Време боравка деце у полудневном боравку износи 4 сата.

У целодневном боравку радна година траје од 1. септембра до 31. августа. У полудневном боравку радна година траје колико и школска година, њено трајање се одређује према Правилнику о календару образовно-васпитног рада за текућу радну годину. Предшколска установа не ради за време државних празника и викендом.

*Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину*

Табеларни приказ организационе структуре Установе

1) Преглед наменских грађених објеката по врстама, броју, капацитету површини дворишта и адреса:

Ред. бр.	Назив објекта	Капацитет		Површина објекта	Површина дворишта	Адреса
		Бр. Група	Бр. деце			
1.	Вртић „Бубамара“	10,5	205	806	740	Мирослава Антића 7
2.	Вртић „Зека“	7	141	942	2892	Сутјеска 6
3.	Вртић „Колибри“	16	335	1908	3052	Јосифа Шнерсона 3а
4.	Вртић „Невен“	15	311	2002	1620	Радничка 23
5.	Вртић „Цицибан“	7,5	171	1306	2000	Кнеза Милоша 21а
6.	Вртић „Чуперак“	11	235	1294	3000	19. октобра 26
7.	Јаслице „Шврћа“	3	24	106	/	Николе Пашића 10
У К У П Н О:		70	1420	8364 m²	13304 m²	/

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину**

2) Преглед других простора за рад са децом:

Р. б.	Назив простора	Матични вртић	Бр. група	Бр. деце
1.	ОШ „Живадника Дивац“ – Станово	„Џицибан“	2	30
2.	ОШ „Доситеј Обрадовић“ – Ердеч	„Џицибан“	2	34
3.	ОШ „Милоје Симовић“ – Драгобраћа	„Колибри“	2	33
4.	ОШ „Јулијана Ћатић“ – Страгари	„Зека“	1	7
5.	ОШ „Прота Стеван Поповић“ – Чумић	„Невен“	1	9
6.	ОШ „Прота Стеван Поповић“ – Шењ	„Невен“	1	4
7.	ОШ „19 октобар“ – Маршић	„Чуперак“	1	9
8.	Месна заједница Корићани	„Колибри“	1	14
9.	ОШ „Милутин и Драгиња Тодоровић“	„Џицибан“	2	40
10.	ОШ „Ђура Јакшић“	„Невен“	3	73
11.	ОШ „Трећи крагујевачки батаљон“	„Бубамара“	2	40
12.	Вртић „Зека“	„Зека“	1	9
13.	Вртић „Џицибан“	„Џицибан“	1	13
14.	ОШ „Вук Стефановић Караџић“ – Трмбас	„Бубамара“	/	/
15.	Вртић "Чуперак"	„Чуперак“	1	5
16.	ОШ „Свети Сава“ – Поскурице	„Зека“	/	/
17.	ОШ „Свети Сава“ – Грбице	„Зека“	/	/
18.	ОШ „Милоје Симовић“ – Голочело	„Колибри“	/	/
19.	ОШ „Милутин и Драгиња Тодоровић“ – Илићево	„Џицибан“	1	9
20.	ОШ "19 октобар" – Ботуње	„Чуперак“	1	4
21.	ОШ „Јулијана Ћатић“ – Влакча	„Зека“	/	/
22.	ОШ „Јулијана Ћатић“ – Маслошево	„Зека“	/	/
23.	ОШ „19 октобар“ – Цветојевац	„Чуперак“	/	/
24.	ОШ „Милоје Симовић“ – Дреновац	„Колибри“	1	5
25.	ОШ „Јулијана Ћатић“ – Угљаревац	„Зека“	1	7
26.	ОШ „Јулијана Ћатић“ – Горњи Страгари	„Зека“	/	/
27.	ОШ „19 октобар“ – Корман	„Чуперак“	/	/
28.	ОШ „19 октобар“ – Доње Комарице	„Чуперак“	/	/
29.	ОШ „Вук Стефановић Караџић“ – Букуровац	„Невен“	/	/

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину**

30.	ОШ „Јулијана Ћатић“ – Рамаћа	„Зека“	1	6
31.	ОШ „Ђура Јакшић“ – Горње Комарице	„Невен“	/	/
УКУПНО		31	26	355

**3) Полудневни боравак у трајању од четири сата у мешовитим групама
узраста од 3 до 5,5 година**

Р. б.	Назив простора	Матични вртић	Бр. група	Бр. деце
1.	ОШ „Милоје Симовић“ – Драгобраћа	„Колибри“	1	12
2.	ОШ "19 октобар" – Ботуње	„Чуперак“	1	1
3.	ОШ „Јулијана Ћатић“ – Рамаћа	„Зека“	1	2
4.	ОШ „Јулијана Ћатић“ – Угљаревац	„Зека“	1	5
5.	ОШ „Јулијана Ћатић“ – Страгари	„Зека“	1	8
6.	ОШ „Живадника Дивац“ – Станово	„Цицибан“	1	10
7.	ОШ „Ђура Јакшић“	„Невен“	1	13

4) Обухват деце на нивоу ПУ „Ђурђевдан“ Крагујевац

Р. б.	Програм	Број група	Број деце
1.	Целодневни 6 –36 месеци	23	341
2.	Целодневни 3 – 5,5 године	35	806
3.	Целодневни ППП	11	271
4.	Припреми предшколски програм у години пред полазак у школу у трајању од четири сата у вртићима	3	28
5.	Припреми предшколски програм у години пред полазак у школу у трајању од четири сата у други простори	23	327
6.	Развојна група	1	4
УКУПНО		96	1777

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину**

У Установи борави 1777 деце у 96 група. Од тога на јасленом узрасту су 23 групе са 341 уписаним дететом, на вртићком узрасту је 35 група са 806 уписане деце.

У оквиру ППП у целодневном боравку има 11 група са 271 дететом и 26 група за децу ППП у трајању од четири сата са 370 деце. Припремни предшколски програм у години пред полазак у школу у трајњу од 4 сата реализује се у просторима вртића и издвојеним одељењима ПУ, у школама и месним заједницама.

Поред планом предвиђеног васпитно–образовног рада, реализују се и други видови активности, као што су: радионице за децу и родитеље у оквиру одређених пројеката на нивоу Установе као и низ других активности прилагођених дечијим интересовањима, родитељској подршци и интерсекторској сарадњи.

*Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину*

Табела 5 Структура установе према врсти облика и програмима

Програми:	Трајање:
Програм неге и васпитно-образовног рада са децом јасеног узраста	Целодневни (11 сати)
Програм васпитно-образовног рада са децом од 3 до 5,5 година	Целодневни (11 сати)
Прилагођени Монтесори програм	Целодневни (11 сати)
Припремни предшколски програм	Целодневни (11 сати)
Припремни предшколски програм у години пред полазак у школу у трајању од 4 сата	4 сата
Програм васпитно-образовног рада са децом у развојној групи	Целодневни (11 сати)
Посебни програми	Трајање
Радионице „Малци зналци“	2 пута недељно по 2 сата
„Примена програма за децу и породице-Снажни од почетка дајмо им крила“	Два месеца (онлајн)
Повремени програми	Трајање
Излет деце	8 сати
Услуге породици са децом раног узраста	Трајање
Саветовалиште за родитеље	Током године, сваког четвртка

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину**

Табела 6 Структура установе према временској организацији и месту реализације

Време	Ритам дана
05.30 – 08.00	Јутарње дежурство – јутарњи пријем деце
08.00 – 08.15	Јутарње окупљање деце и игра (индивидулана игра, у паровима, малим групама или заједничке активности целе групе)
08.15 – 08.45	Доручак (осамостаљивање деце у бризи о себи – прање руку, постављање стола, самопослуживање при јелу и поспремање стола)
09.00 – 10.30	Игра и реализација активности везаних за тему/пројекат; Припрема за излазак и боравак деце на отвореном простору
10.30 – 11.00	Припрема за ужину и ужина (осамостаљивање деце у бризи о себи – прање руку, постављање стола, самопослуживање при јелу и поспремање стола)
11.00 – 13.00	Лична хигијена и припрема за одмор и спавање по потреби. Деца у години пред полазак у школу у игри и реализацији активности везаних за тему/пројекат.
13.15 – 13.45	Устајање, припрема за ручак и ручак (осамостаљивање деце у бризи о себи – прање руку, постављање стола, самопослуживање при јелу и поспремање стола)
13.45 – 16.00	Игра и реализација активности везаних за тему/пројекат
16.00 – 16.30	Дежурство

Кадар

Број и квалификациона структура запослених радника усаглашена је са нормативима кадрова, Законом о основама система васпитања и образовања и важећим подзаконским актима. У Установи су према специфичним областима рада, запослени следећи стручни профили: руководећи кадар (директор, помоћник директора), васпитно-образовни кадар (стручни сарадници: педагози, психолог, стручни сарадник педагог за физичко, дефектолог-васпитач, васпитачи, медицинске сестре-васпитачи), сарадници: физиотерапеут, сарадник на превентивно здравственој заштити, административноправни и финансијски кадар, кадар превентивно здравствене заштите, кадар за одржавање хигијене објеката и сервирање хране (помоћно особље - спремачице и сервирке), кадар за припремање хране и одржавање стандарда квалитета хране (кувар, нутрициониста), кадар за техничке послове (мајстори, возачи), референт за послове заштите, безбедности и здравља на раду.

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину**

Табела 7 Структура запослених

Р. б.	Назив послова	НСС	ПК	КВ	ССС	ВК	ВС	ВСС	УКУПНО
1.	Директор							1*	1
2.	Пом. дир. за педагошки рад						1		1
3.	Секретар							1	1
4.	Руководилац финан.рачунов. послова							1	1
5.	Педагог							2	2
6.	Физиотерапеут						1		1
7.	Педагог за физичко							1	1
8.	Психолог							1	1
9.	Техничка служба и безбедност	1		1	2	2			6
10.	Сарадник на превентиви						1		1
11.	Социолог							0	0
12.	Дефектолог васпитач							1	1
13.	Васпитач						116+6*	4	126
14.	Администрација				5				5
15.	Медицинска сестра - васпитач				43 + 5*				48
16.	Сервирање хране	12 + 1*							13
17.	Одржавање хигијене	34+10*							44
18.	Службеник за јавне набавке							1	1
19.	Службеник за послове заштите, безб. и здравља на раду						1		1
20.	Технички секретар				1				1
21.	Кухињски радници	2 + 1*			4 + 2*				9
23.	Медицинска сестра на ПЗЗ				8 + 4*				12
УКУПНО:		49+12*		1	63+11*	2	120+6*	12+1*	277

Знак () изнад броја означава радника на одређено време

Језик на којем се остварује васпитно-образовни рад

Васпитно-образовни рад у Предшколској установи „Ђурђевдан“ Крагујевац у свим васпитним групама, остварује се на српском језику.

Култура установе: мисија и мото установе

Мисија предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац

Предшколска установа „Ђурђевдан“ Крагујевац је подстицајна средина за развој сваког детета кроз игру, учење и односе које дете развија са вршњацима и одраслима у подстицајном физичком окружењу.

Мото Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац

Вртић - подстицајна заједница деце и одраслих

ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО РЕАЛНОГ ПРОГРАМА ВАСПИТНО-ОБРАЗОВНОГ РАДА

Предшколска установа „Ђурђевдан“ Крагујевац је од 01. септембра 2021. године кренула да примењује Правилник о основама програма Предшколског васпитања и образовања. Сходно томе, дефинисана су два језгра промене (вртићи: „Џицибан и „Невен“) која су добијала менторску подршку и интезивно уводила промене у периоду од јула 2021. године до децембра 2021. године.

Приоритет Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац од септембра 2021. године је имплементација Основа програма предшколског васпитања и образовања „Године узлета“. Имплементација је пратила активности Плана ширења примене Основа програма који је према препорукама менторки НОП-а ревидиран у фебруару 2022. године.

Почетак радне 2021/2022. године обележила је атмосфера неизвесности у развијању реалног програма, изазвана променљивом епидемиолошком ситуацијом у земљи. Поменуте околности су отежале реализацију планираних активности у погледу ширења програма „Године узлета“. Такође, видљивост учешћа других одраслих, учешћа породица као и учење на другим местима ван вртића, у локалној заједници било је онемогућено најпре прописаним епидемиолошким мерама а затим и интерним препорукама на нивоу Установе.

Поред поменутих отежавајућих околности, техничка служба је пружила сву неопходну подршку првенствено језгрима промена а након тога и осталим вртићима. Такође, велики допринос у погледу грађења квалитета средине за учење огледа се и у правовременој опремљености вртића (језгара) намештајем, ниским полицама и осталим елементима којима се лакше структурирају просторне целине. Важно је истаћи опремљеност вртића штампачима у боји, таблетима и пчелицама би бот. Од децембра месеца 2021. године три вртића: „Невен“, „Џицибан“ и „Колибри узела су учешће у пројекту „Заиграни“. Поменути вртићи су добили по један сет андрамоља који су инсталирани у заједничким просторима. Пројекат „Заиграни“ има за циљ да подстакне развој диспозиција за учење али и да едукује васпитаче и родитеље на тему одрживог развоја. У вртићима: „Невен“, „Џицибан“ и „Колибри“ формиран су пројектни тимови који су имали приступ онлајн обукама на тему: одрживог развоја на раном узрасту, значаја креирања инспиративне средине за игру и истраживање и могућности за повезивање са локалном заједницом и породицом у процесу трансформације простора у вртићу. Сходно томе, компанија „Форма идеала“ је донирала део намештаја вртићима: „Колибри“, „Зека“ и „Чуперак“. Затим, издавачка кућа Креативни центар је донирала мобилијар за двориште вртића „Џицибан“. Док је Фондација „Браћа

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину**

Карић“ у сарадњи са расадником Јаковљевић дала свој допринос хортикултуралном изгледу дворишта вртића „Џицибан“.

И поред поменутих околности, стручни сарадници су покретањем промене у одређеном вртићу настојали да граде културе вртића у складу са вредностима концепције Основа програма „Године узлета“ и расподелом објеката датим у Плану ширења. Стручни сарадник – педагог Снежана Малбашић вртићи: „Невен“, „Бубамара“ и „Зека“; стручни сарадник - психолог Александра Пајевић, вртићи: „Невен“, „Чуперак“ и „Колибри“; Стручни сарадник - педагог Бранка Станојевић вртић „Џицибан“ и јаслице „Шврћа“. У оквиру ових вртића формиран су: Тимови за имплементацију нових Основа програма ПВО „Године узлета“ и онлајн професионалне заједнице учења путем којих су се дистрибуирали материјали за примену НОП-а. У вртићу „Невен“ посете су се реализовале једном недељно, док су у вртићима „Бубамара“, „Зека“, „Чуперак“ и „Колибри“ посете реализоване два пута месечно. Поред поменутих Тимова за имплементацију основа програма веома важне карике у поменутом процесу су Стручни активисти и Тимови вртића који су доприносили разумевању основних димензија програма и омогућавали одрживост промене.

У појединим вртићима састанци су одржавани повремено, што се може објаснити неизвесном епидемиолошком ситуацијом коју су пратила ограничења у погледу окупљања и броја особа у затвореном простору. Са друге стране, тимови вртића проналазили су друге начине размене који су подразумевали окупљање мањих група и неформална окупљања. Оно што је значајно истаћи је да су се вртићи редовно састајали поводом различитих тема које се односе на развијање реалног програма. Бавили су се анализом и разумевањем различитих димензија програма што указује на чињеницу да они виде значај и смисао заједничке размене што је једна од кључних промена у култури вртића.

Предшколска установа „Ђурђевдан“ Крагујевац је од марта 2022. године у језгрима промене РЈ „Невен“ и РЈ „Џицибан“ започела са реализацијом Модела заједнице професионалног учења (ЗПУ) „Од рефлексije о акцији до рефлексije за акцију“. Координатори Модела ЗПУ у РЈ „Џицибан“ су стручни сарадник-педагог Бранка Станојевић и васпитач Нина Протић и у РЈ „Невен“ координатори су стручни сарадник – педагог Снежана Малбашић и васпитач Радица Шекуларац Томић. Циљеви Модела ЗПУ су:

1. Овладавање колаборативним техникама учења и техникама које покрећу различите нивое рефлексije које ће помоћи практичарима да промишљају и преиспитују сопствену праксу, размењују своје увиде и планирају промене у пракси;
2. Континуирано развијање, грађење и мењање професионалних знања и вештина, као и личних уверења и вредности, кроз сарадњу и дијалог са колегама у подржавајућем окружењу.

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину**

Обука за кородинаторе хоризонталне размене реализована је у марту 2022. године. Након обуке реализовани су професионални сусрети практичара у вртићу у периоду од краја марта до јуна 2022. године. Практичари РЈ „Цицибан“ и „Невен“ су овладали колаборативним техникама учења, техникама које покрећу различите нивое рефлексије и одабрали су теме сценарија (РЈ „Невен“ документовање, РЈ „Цицибан“ планирање).

У октобру месецу реализоваће се једнодневни професионални сусрети између вртића у складу са одабраним сценаријима. До краја децембра 2022. године планирана је ПУПА фаза (промене кроз акцију) где ће учествоваати стручни сарадници и искусни васпитачи из језгра.

У периоду од 06. 06. до 06. 07. 2022. године 137 практичара Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац је прошло онлајн обуку „Подстицајно родитељство кроз игру“ (16 практичара је похађало обуку уживо у радној 2020/2021. години) како би град Крагујевац као Модел добре праксе интерсекторске сарадње и квалитетних услуга подршке родитељству, ширио своју праксу и програме у 28 градова и општина.

Васпитно-образовни програм у оквиру целодневних и полудневних облика рада (у години пред полазак у школу)

Развијање реалног програма, у свим облицима рада, базирано је на концепцијским полазиштима Основа програма „Године узлета“. То значи да се програм васпитно- образовног рада градио кроз заједничко учешће деце и одраслих у реалним, аутентичним ситуацијама, догађајима и активностима који за њих имају смисла и важне су за њихово заједничко функционисање. Уважавајући препоручене епидемиолошке мере а водећи се капацитетима људских ресурса којима Установа располаже, приоритетни задатак је био стварање услова и окружења у којем је могла да се подржи добробит, обезбеди у одређеној мери грађење односа кроз вршњачке интеракције као и дружење са другим одраслима у различитим ситуацијама делања у вртићу.

Грађење подстицајне средине за игру и учење и развијање пројеката са децом

У периоду од септембра 2021. године до августа 2022. године у вртићима „Невен“, „Цицибан“, „Зека“, „Бубамара“, „Чуперак“, „Колибри“ и јаслицама „Шврћа“ заједнички допринос се огледао у осмишљавању просторних целина у собама и садржајнијих заједничких простора. Започет је процес уређења простора на отвореном како би био изазован и заснован на природним материјалима. Стварање подстицајне средине за игру, учење и развијање пројеката се односио на грађење културе вртића у којој су промене доминантно биле усмерене на квалитетно физичко окружење у складу са критеријумима Основа програма „Године узлета“. Све активности у овом делу биле су усмерене на то да простори буду структурирани тако да би подржавали различите стилове учења и обезбеђују несметано груписање деце, њихову игру, истраживање и развијање пројеката. Највећи допринос у погледу грађења квалитета средине за учење огледа се у оптималној опремљености вртића намештајем, ниским полицама и осталим елементима којима се лакше структурирају просторне целине.

Најчешће формиране просторне целине у собама су за: конструисање, визуелне уметности, скривање и осамљивање, симболичку игру, литерарна просторна целина, а ређе просторне целине за светлости и сенке, музику и покрет. Постојеће просторне целине се допуњују и реструктурирају са неструктурираним и полуструктурираним материјалима у складу са темом пројекта.

Током процеса формирања просторних целина остаје отворено питање да ли је могуће говорити о просторним целинама као посебним местима за учење које делују позивајуће и подржавају одређени тип истраживања или је заправо реч о тек физичкој подели простора коришћењем намештаја.

Током непосредног увида и кроз заједничко учешће у развијању програма, примећује се да је разумевање стратегија васпитача у складу са концепцијом „Године узлета“ различито и да су принципи реалног програма такође различито заступљени у развијању реалног програма у вртићима. Свакако, услови у којима је Установа функционисала, због епидемиолошке ситуације, нису ишли у прилог подршке развијању реалног програма у складу са принципима, те су тимови на нивоу вртића проналазили различите начине којима би подржали и проширили дечију игру а у неким ситуацијама и остваривали мања истраживања са децом.

Током процеса развијања пројеката родитељи су се на различите начине укључивали у живот и рад групе. Највише су се укључивали тако што су доносили материјале за просторне целине, као и кроз заједничко истраживање питања/проблема са децом код куће што су потом представили васпитачима и групи путем вајбера, затим кроз свеску која путује, или на неке друге начине. Поред наведеног, родитељи су учествовали тако што су продубљивали

истраживање у пројектима (текстовима, снимцима, белешкама) и предлагали игре и активности за развијање пројеката. Родитељи су учествовали, у неким вртићима и у опремању дворишта и уређењу вртића (кречењу, замени подова, фарбању оградe и слично). Поред сарадње са родитељима остварена је сарадња са локалном заједницом у функцији развијања тема и пројеката и обогаћивања дечијих искустава. У периоду после пандемије корона вирусом васпитачи су имали прилику да се са децом што више крећу и заједно истражују места у локалној заједници. На овај начин деца из наше Установе су постала препозната у окружењу и сарадња између вртића и ЛЗ је све више подстицана. Овој сарадњи допринела је и добра сарадња са породицом и њихово ангажовање у локалној заједници.

Праћење и документовање

Када је у питању подршка деци у игри и учењу и сагледавање којом врстом документације се овај вид стратегије васпитача остварује, уочено је да је најзаступљенија документација којом се приказује учешће деце у пројекту (фотографије, искази, цртежи), предлози родитеља као и продукти који су настали у том процесу. Поред непосредног увида и учешћа у заједничком развијању програма, заступљеност принципа реалног програма и начини подршке деци у игри и учењу анализирани су и кроз пројектне приче. У протеклом периоду уз све отежавајуће услове у којима је реални програм развијан, у највећем броју група развијана су по три пројекта. Тај број је у највећој мери зависио од околности условљених епидемиолошком ситуацијом, односно на развијање реалног програма директно су утицали спољни фактори који се односе не само на квалитет физичке средине већ и на број деце односно број запослених који је у одређеном тренутку носио целокупан васпитни процес.

Помоћник директора за педагошки рад и стручни сарадници су пружали подршку васпитачима и медицинским сестрама-васпитачима током процеса документовања. У сарадњи са васпитачима критички смо преиспитивали усклађеност реалног програма са концепцијом основа програма и принципима датим у њима. У том процесу значајан инструмент нам је била матрица за анализу приче о теми пројекту. Након сваке завршене приче о теми пројекту васпитачи су самостално или у сарадњи са колегама преиспитивали квалитет написане приче о теми пројекту. Такође, Тимови вртића су се континуирано бавили документовањем што указује на чињеницу да је овај сегмент рада увек актуелан и подложен сталном преиспитивању код практичара.

Врсте програма и услуга

У Предшколској установи „Ђурђевдан“ Крагујевац у оквиру предшколског програма остварују се редовни програми васпитно-образовног рада у целодневном и полудневном трајању. Поред редовних програма, Установа остварује и друге посебне,повремене програме и облике рада и услуга у складу са потребама деце, родитеља и могућностима Предшколске установе и јединице локалне самоуправе.

Табела 8 Редовни целодневни и полудневни програми

Програми	Трајање програма	Дневно трајање
Програм неге и васпитно-образовног рада са децом јасленог узраста	Од 1.септемба до 31.августа	До 11 сати дневно
Програм васпитно-образовног рада са децом од 3 до 5,5 година	Од 1.септемба до 31.августа	До 11 сати дневно
Припремни предшколски програм	Од 1.септемба до 31.августа	До 11 сати дневно
Припреми предшколски програм у години пред полазак у школу у трајању од 4 сата	Према каленадру рада основне школе	4 сата дневно
Прилагођени Монтесори програм	Од 1.септемба до 31.августа	До 11сати дневно

Табела 9 Посебни програми

Програми	Трајање програма	Дневно трајање
Играонице малци зналци	Октобар-јун, два пута недељно	два сата
„Примена програма за децу и породице - Снажни од почетка-дајмо им крила“	Два месеца(септембар-новембар), једном недељно	Два сата

Табела 10 Други програми и облици рада и услуга

Повремени програми	Трајање
Излет деце	8 сати

Табела 11 Услуге породици са децом раног узраста

Назив	Трајање	Дневно трајање
Саветовалиште за родитеље	Током године, сваког четвртка	6 сати

Прилагођени Монтесори програм

Монтесори програм је светски призната педагошка концепција у образовању. Заснива се на филозофији развоја детета према којој дете стиче оперативна знања у подручјима живота у којима учествује као одрасла особа.

Монтесори педагогија представља целовит и оригиналан васпитно-образовни систем који наглашава значај самоактивности детета и индивидуални темпо развоја.

Циљ програма: Осигуравање подстицајне средине која повећава дечију природну радозналост и омогућава му да кроз игру спонтано учи откривањем.

Циљна група и временско-просторна организација: Прилагођени монтесори програм реализује се у вртићу „Бубамара“ од 2010. године у 12 група. Свака група поседује монтесори материјале и одговарајуће просторне услове. Број деце у групама одговара законом предвиђеним нормативима за мешовите узрастне групе.

Ангажовани кадар: Једанаест васпитача у вртићу „Бубамара“ су сертификовани монтесори васпитачи.

Играонице „Малци зналци“

Циљ играонице „Малци зналци“: подстицање целовитог развоја деце и пружање подршке деци и породици пре обавезног програма припреме за школу.

Циљна група: деца из руралних пордучја узраста од 3 до 5, 5 година која нису у систему предшколског васпитања образовања

Временско – просторна организација: играонице су се одржавају два пута недељно од 1. октобра до 31. маја у трајању од по два сата на седаманест локација.

Ангажовани кадар: васпитачи из припремних предшколских група на локацијама где се реализују играонице.

„Примена програма за децу и породице -Снажни од почетка-дајмо им крила“

Циљ програма Снажни од почетка-дајмо им крила“: оснаживање родитељских компетенција кроз радионице, дискусије и размене.

Циљна група: деца и породице која нису у систему предшколског васпитања и образовања и деца која су у систему ПВО али не похађају вртић.

Временско – просторна организација: два месеца (септембар-новембар), једном недељно по два сата

Ангажовани кадар: васпитачи који су прошли обуку за примену програма за децу и породице – Снажни од почетка – дајмо им крила.

Извештај о једнодневном пролећном излету за децу реализованом у периоду од 20. 06. 2022. године до 22. 06. 2022. године

Циљеви:

- Подршка персоналне, делатне и социјалне добробити деце;
- Ширење могућности социјалних интеракција са децом и одраслима, осамостаљивање, подстицање сарадње, подршке и помоћи, подстицање личне, уважавање туђе индивидуалности и различитости, неговање припадности заједници вртића и широј заједници и развијање емпатије;
- Упознавање краја у коме живимо, традиције, фклора, познатих личности, обичаја, природних лепота, биљног и животињског света, стицање искустава у коришћењу различитих превозних средстава на заједничким путовањима, упознавање нових предела, укљученост у разноврсне креативне, сврсисходне активности развијање културе слободног времена, помоћ породици у осмишљавању слободног времена.

Корисници: деца у години пред полазак у школу у целодневном и полудневном трајању

Трајање: јун 2022. године;

Место реализације: Золошки врт Јагодина и Дино Парк Свилајнац.

На излет у Свилајнац и Јагодину укупно је било 389 деце од којих је 16 ишло гратис (близанци, деца са додатном подршком). Васпитача је било 45, 7 медицинских сестара-васпитача, један пратилац испред установе и три родитеља деце са лекарском документацијом. Излет је протекао у најбољем реду и није било примедби од стране деце, родителја, васпитача и одраслих учесника.

Саветовалиште за родитеље

У Предшколској установи „Ђурђевдан“ Крагујевац пружају се услуге породици са децом раног узраста. Саветовалиште за родитеље смештено је у вртићу „Чуперак“. Занива се на грађењу партнерства са породицом кроз узајамно поверење и поштовање, уважавању различитости породица, пружању подршке развоју детета кроз информативне, превентивне, едукативне и саветодавне активности.

Циљеви програма:

1. Пружање стручне подршке родитељима/старатељима/хранитељима и породици у свим питањима везаним за васпитање, образовање и одрастање деце;
2. Подизање родитељских компетенција за формирање и примену васпитних стилова који доприносе развоју и напредовању деце;
3. Индивидуални разговори са децом предшколског узраста како би се превазишли проблеми и тешкоће у понашању или у развоју;
4. Педагошко-инструктивни рад са васпитачима и медицинским сестрама васпитачима кроз давање упутства за активности у васпитно-образовном раду које би помогле што бољој адаптацији детета и унапредиле комуникацију са родитељима;
5. Сарадња са свим релевантним институцијама које пружају стручну помоћ породици.

Циљна група:

Програм је намењен и реализује се са родитељима/старатељима/хранитељима деце предшколског узраста из 7 крагујевачких вртића. Саветовалиште је пружало стручне услуге и свим заинтересованим родитељима чија деца нису обухваћена системом предшколског васпитања и образовања, а имају пребивалиште на територији локалне самоуправе.

Садржај рада:

- Саветодавни рад са родитељима/старатељима/хранитељима;
- Заједничко тражење решења за актуелне проблеме, дилеме и тешкоће са којима се родитељи срећу у васпитању и одгајању деце;
- Препознавање васпитних стилова родитеља у породици и развијање вештина за ауторитативни васпитни стил;
- Информисање родитеља о свим карактеристикама раста и развоја детета предшколског узраста;
- Информисање о припреми детета за полазак у школу и вртић;
- Индивидуални разговори са децом;
- Сазнања о игри и начину стимулације игре и препознавању сигнала детета током игре;
- Давање конкретних инструкција васпитачима који остварују васпитно-образовни рад са дететом које долази у саветовалиште;
- Праћење и посматрање детета у групи;
- Праћење и посматрање васпитно-образовног рада у групи где је дете;
- Сарадња са Тимом за инклузивно образовање;
- Сарадња са релевантним институцијама и установама у локалној заједници које пружају стручну подршку породици и деци;
- Сарадња са Тимом за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања;
- Писање месечних и годишњег извештаја о раду;
- Вођење документације.

Организација остваривања програма:

Саветовалиште за родитеље, реализује се у просторијама вртића „Чуперак“.

Реализатори:

Програм Саветовалишта за родитеље, реализовао је психолог.

Начин рада:

Рад у саветовалишту за родитеље, има следећу процедуру:

1. Посредно или непосредно успостављање контакта са реализаторима програма;
2. Узимање података и заказивање разговора;
3. Саветодавни рад са родитељима и заказивање сваког наредног сусрета
4. Индивидуални разговор са дететом и породицом;
5. Педагошко-инструктивни рад са васпитачима и, по потреби, улазак у групу и посматрање активности у васпитно-образовном раду;
6. Сарадња са релевантним институцијама које већ пружају или су неопходне да пруже стручну помоћ родитељима/ старатељима/хранитељима и деци.

Начин праћења и вредовања програма:

Води се евиденција о реализацији програма. Документује се кроз белешке реализатора програма уз бригу о заштити приватности података. Евалуира се кроз упитнике за родитеље и запажања реализатора.

**Годишњи извештај о остваривању Програма заштите од насиља,
злостављања и занемаривања**

РЕАЛИЗОВАНЕ АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕНСКА ДИНАМИКА	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	ТЕХНИКЕ ПРАЋЕЊА	ИСХОДИ КРИТЕРИЈУМ И УСПЕХА, НАЧИН ЕВАЛУАЦИЈЕ
Анкетирање родитеља предлозима о начину учешћа у реализацији годишњег плана	Јун 2021.	Координатор и чланови тима	Анкета	Добијени предлози од стране родитеља за укључивање у реализацију активности
Упознавање родитеља са постојањем тима и његовом улогом	Септембар 2022. године	Представник вртића у тиму, руководилац Р.Ј у свим радним јединицама	Извештај са родитељских састанака	Родитељи су упознати са постојањем тима и његовом улогом
Дефинисање правила понашања на нивоу васпитних група	Септембар 2022. године	Мед. сестре-васпитачи и васпитачи, деца ПУ „Ђурђевдан“	Радне књиге, простори радних соба	Дефинисана правила понашања на нивоу васпитних група
Промоција конвенције о дечијим правима и Тима за заштиту од ДНЗЗ установе	Септембар 2022. године	Васпитно особље РЈ "Шврћа" и родитељи	Записник, фотографије, извештај	Родитељи су информисани и упознати о активностима Тима за заштиту од дискриминације, насиља злостављања и занемаривања и поштовању дечијих права

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину**

Недеља љубазности и толеранције	Новембар 15. 11-19. 11. 2021.	Члан Тима за заштиту од ДНЗЗ и васпитачи вртића "Колибри"	Радна књига, дечији радови, фотографије, дечији портфолио, извештај	Разумевање и значај љубазног и толерантног обраћања за успостављање пријатељства и добрих односа са другима.
Светски дан превенције злостављања деце- радионица дечија права	19. 11. 2021. год.	Тим РЈ "Бубамар" и члан Тима за заштиту од ДНЗЗ.	Дечији радови, фотографије и извештај	Упознавање, поштовање и уважавање дечијих права и развијање свести о томе да свако дете има потребу и право да буде оно што јесте.
Међународни дан особа са инвалидитетом „Сви смо ми различити"	3. 12. 2021. год.	Тим вртића „Чуперак“, члан Тима за заштиту од ДНЗЗ, деца старијих васпитних група	Дечији радови фотографије, извештај	Прихватање различитости
„Осмехнимо се заједно“ Недеља родитељства	30. 05. 2022	Све групе вртића „Цицибан“, васпитачи, мед. Сестре- васпитачи, стручни сарадник- педагог, техничко особље вртића	Извештаји, фотографије, видео записи, дечји продукти	Промоција здравих стилова живота кроз спортско рекреативне активности. Подизање степен толеранције код деце. Учење фер – плеј игри. Подизање нивоа

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину**

				компетенција код деце неопходних за целоживотно учење.
Светски дан родитељства	1. 06. 2022.	Деца, родитељи и васпитачи РЈ „Колибри“	Дечји радови,фотографије, извештај	Јачање компетенција родитеља
Превентивне активности у свим васпитним групама	Два пута месечно	Васпитачи и медицинске сестре	Дечји радови,фотографије	Ствараје позитиве социо-емоционалне климе у групи
Редовни састанци тима, вођење прописане документације тима, координација тимом у смислу организације и обавеза	22. 09. 2021. 14. 02. 2022. 01. 06. 2022.	Координатор и чланови Тима	Извештај	Извештаји и записници
Сарадња са другим тимовима: Тим за обезбеђивање квалитета и развој установе, ТИО, Тим за подршку социјалној инклузији деце у систему ПВО	Септембар 2021 фебруар 2022.	Координатор и чланови Тима	Записници и извештаји	Остварена успешна сарадња Тима за заштиту од ДНЗЗ и другихТимова Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац
Сарадња са Тимом за превентивно здравствену заштиту	Фебруар 2022. године	Координатор и чланови Тима	Извештај	Мапирање места повреда
Учествовање у обукама и пројектима за развијање компетенција потребних за	Током радне 2021/2022. године	Директор, стручни сарадници, васпитачи, мед сестре-васпитачи	Сертификат	Развијање компетенција потребних за превенцију дискриминације, насиља,

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину**

<p>превенцију дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања а: „Ефикасна комуникација у вртићу“- вебинер. Онлајн обуке Националне платформе за превенцију насиља које која укључује децу „Чувам те“</p> <p>Породично насиље Заштита деце са сметњама у развоју у случајевима занемаривања и дискриминације, злостављања Улога установа образовања и васпитања у борби против трговине људима</p>				<p>злостављања и занемаривања</p>
---	--	--	--	---

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину**

Годишњи извештај о остваривању Програма спречавања дискриминације

Реализоване активности	Временска динамика	Носиоци активности	Технике праћења	Исходи критеријуми успеха, начин евалуације
Формиран је Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Септембар, 2021. године	Чланови тима	Записник са састанка Тима	Конституисан Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања
Информисање о правима и одговорности ма деце, родитеља, запослених	Септембар, 2021. године	Чланови тима, директорка установе, руководиоци радних јединица, васпитачи и медицинске сестре, сви запослени	Записници са родитељских састанака, Савета родитеља, Тимова вртића	Сви актери су информисани о правима и одговорности ма деце, родитеља, запослених
Превентивна активност „Зид пријатељства“	Октобар 2021. године	Члан тима за заштиту од ДНЗЗ, васпитачи, деца и родитељи вртића "Зека"	Записник, фотографије, извештај,	Промовисање ненасилне ситуације, развијање блискости, разумевање и емпатије; - Оплемењивање заједничког простора продуктима; - Промовисање заједништва

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину**

				вртића кроз изложбу инсталација, слика, порука, постера
Дан шарених чарапа - Подршка деци са Дауновим синдромом	21. 03. 2022.	Деца, васпитачи, родитељи РЈ „Невен“	Дечји радови, фотографије, извештај	Грађење добрих односа и сарадње
"Позитивна комуникација, лепа реч"	9. 12. 2021. год.	Тим вртића „Чуперак“, члан Тима за заштиту од ДНЗЗ, група деце у години пред полазак у школу	Дечији радови и фотографије, извештај	Развијање социјално-прихватљивог понашања код деце у години пред полазак у школу
„Насилју реци не и загрли људе све“ – Дан розе мајце	23. 02. 2022. год.	Деца свих васпитних група ПУ „Ђурђевдан“, васпитно особље, чланови Тима за заштиту од насиља	Дечји радови, фотографије, извештај, ТВ репортажа	Превенција вршњачког насиља
Сарадња са институцијама и организацијама које су подршка у превенцији дискриминације (Центар за социјални рад, МУП, Образовно–културна заједница Рома „Романипен“,	Током радне 2021/2022. године	Здравствене и социјалне службе, ПУ, НВО, спортска друштва, Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Сајт и фб Установе, записници са састанка Тима за подршку социјалној инклузији деце у систему предшколског васпитања и образовања	Безбедна установа у којој се негује ненасилна комуникација, толеранција, фер-плеј, смањење насиља

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину**

Црвени крст, ЗЦ..)				
Стручно усавршавање васпитача/ца и медицинских сестара- васпитачица, стручних сарадница	Током радне 2021/2022. године	Васпитачи/це, медицинске сестре- васпитачице, стручна служба,Тим за професионалн и развој	Листе стручног усавршавања засполених	Усавршавање компетенција запослених

Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања у свом сталном сазиву има следеће чланове: Сања Јаковљевић- директор, Јелена Додеровић –секретар УСтанове и стручни сарадник-психолог Александра Пајевић. Осим чланова сталног сазива Тим чине и по један представник из сваког вртића, дефектолог Јелена Марашевић и представника родитеља из Савета родитеља. У протеклом периоду, у реализацији активности предвиђене програмом и планом, тим је своје активности усмерио на:

- Превенцији вршњачког насиља, стварање позитивне социо-емоционалне климе у групи;
- Сарадњи у заједничком доношењу одлука;
- Поштовању заједнички донетих правила лепог понашања;
- Развијању код деце толеранције, креативности и маште;
- Стварању позитивне социо емоционалне климе код деце;
- Подстицање ненасилне комуникације;
- Промовисање ненасилне ситуације, развијање блискости, разумевање и емпатије; оплемењивање заједничког простора продуктивних активности; промовисање заједништва вртића кроз изложбу инсталација, слика, порука и постера;
- Упознавање, поштовање и уважавање дечијих права и развијање свести о томе да свако дете има потребу и право да буде оно што јесте.

На почетку радне године у свим васпитним групама, на родитељским састанцима, родитељи су упознати са постојањем и улогом овог тима. Такође, у свим објектима постоје панои, доступни родитељима, на којима се налазе битне информације о раду Тима. У свим васпитним групама са децом су дефинисана правила понашања која су истакнута на видним местима.

У реализацији превентивних активности, предвиђених годишњим планом, по радним јединицама поред чланова тима укључена су деца, васпитачи и медицинске сестре-васпитачи. Активности за развој социо-емоционалних односа код деце од 6 до 24 месеца старости у вртићу „Шврћа“ трају током целе године. Такође ова тема се реализују у свим радним јединицама у свакодневним

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину**

активностима са децом. У свим васпитним групама на нивоу Установе реализују се превентивне активности два пута месечно. Неке од тих активности су: „Комуникација и неспоразум: Игра Да-Не“, „Добра дела дају ти крила“, „Точак решавања проблема“, „Покажи и кажи“, „Свест о себи: Чувари осмеха“ и друге. Активна партиципација родитеља у свим манифестацијама на нивоу Установе била је остварена током целе године.

Током године у вртићу „Цицибан“ реализован је тематски родитељски састанак на тему „Позитивно дисциплиновање“. Поред активности које су обележиле Недељу љубазности и толеранције, Светског ж дана превенције злостављања деце, Међународног дан особа са инвалидитетом, на нивоу целе Установе, обележили смо и Дан борбе против вршњачког насиља – Дан розе мајци реализацијом низа превентивних радионица, ликовних изложби и другим активностима. У реализацију ових активности укључена су деца од јасленог узраста до најстаријег узраста (деца у години пред полазак у школу). Ове активности су и медијски испраћене. На предлог родитеља у вртићу Невен реализоване су радионице на тему „Дан шарених чарапа“ - Подршка деци са Дауновим синдромом. У претходном периоду одржана су четири редовна састанка Тима. Ванредних састанака није било. Увидом у повредне листе свих вртића у периоду од септембра до јуна није било евидентираних повреда деце.

Јачање компетенција чланова тима, у протеклом периоду, било је путем вебинара „Ефикасна комуникација у вртићу“, у организацији Креативног центра, а реализатор и аутор вебинара је Невена Ловричевић, као и онлајн обуке Националне платформе за превенцију насиља које укључује децу „Чувам те“.

У наредном периоду, наставићемо са радом на јачању компетенција запослених кроз хоризонталне размене, трибине, семинаре и радионице. У плану нам је да наставимо са превентивним активностима на свим узрастима јер сматрамо да радионице на тему толеранције, ненасилне комуникације, лепог понашања оснажују децу да конфликте решавају на конструктиван начин, ненасилним путем.

Подносилац извештаја:

Зорица Игњатовић
Координатор Тима за заштиту од ДНЗЗ

Физичко окружење као димензија програма

У Предшколској установи „Ђурђевдан“ Крагујевац простор подразумева целокупан простор целог вртића: простор радних соба и просторе испред соба - гардеробе, заједничке просторе у вртићу (ходнике, холове, салу), и спољне просторе (терасе, двориште). Настојимо да простори испуњавају критеријуме квалитетног простора, да одражавају концепцију програма и да су приступачани за сву децу. Деца су имала могућност да реорганизују простор, уређују га, истражују, креирају, стварају. Деца су на тај начин градила лични и групни идентитет и добијала прилику да се осете уважено и одговорно, а пре свега имају мноштво прилика да уживају и да се радују.

Простор је организован кроз просторне целине. Промене у простору резултат су истраживања иницирана дечјим питањима, игром и пројектима које као мале заједнице развијају. Материјали који се могу наћи у простору су природни, пластични, дрвени, рециклажни и други који омогућавају вишенаменско коришћење и подстичу дечју машту и креативност. Осим играчака и материјала са вишенаменском употребом у простору се могу пронаћи и реални предмети који омогућавају деци непосредан доживљај стварности. Двориште и сви простори вртића су места за игру и учење.

Заједнички простори омогућавају различите начине сусретања и заједничко учешће деце различитог узраста и одраслих, омогућавају да деца мењају и користе друге просторе у вртићу, омогућавају да деца и родитељи заједно учествују у развијању реалног програма. Ово треба да је заједнички посао свих запослених, уз учешће породице и консултовање са децом. Инспиративни простори позивају децу да се баве и делају у њима, манипулишу материјалима.

Објекти у саставу Установе садрже одговарајуће просторије, двориште и стандардну опрему за боравак и игру деце. У објектима постоје следеће просторије: радне собе, санитарни чворови за децу и одрасле, вишенаменска сала, канцеларија за васпитаче, радна просторија за тријажу и превентиву, холови терасе, кухиња (централна кухиња – објекат „Колибри“) и остале просторије – просторије за одлагање инвентара и материјала за одржавање објекта, канцеларије за друго особље (директор, секретар, административноособље и рачуноводство) Управа установе. Помоћник директора за педагошки рад стручни сарадник - педагог - објекат „Бубамара“, стручни сарадник – психолог “ Чуперак“, стручни сарадник – педагог „ Цицибан“, стручни сарадник-педагог за физичко, вртић „ Зека“ нутриционисата, сарадник на ПЗЗ- објекат „Колибри“.

Оно што је изложено у простору треба да одражава процес учења деце у групи и да деци и другим учесницима тај процес учини видљивим. Видљивост процеса учења омогућавају различити начини документовања: фотографије,

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину**

забелешке, скице, шеме, графикони, макете, инсталације... Они доприносе да процес учења постаје ближи деци, деца могу да се враћају деловима који су им потребни, да користе документовано као подсетник за нова истраживања, да показују и да тумече другима чиме се баве и да међусобно о томе разговарају. Кроз обезбеђивање видљивости учења деца добијају поруку да се начин на који уче и њихово искуство и сазнање сматрају вредним.

Заједнички допринос стварају заједнички учесници (деца, васпитачи, родитељи, вршњаци из вртића, чланови локалне заједнице...), али заједнички допринос није када они појединачно нешто ураде, независно једни од других, па ми у вртићу направимо заједничку збирку појединачних радова. Заједнички допринос је када се учесници ускладе око заједничког циља и раде на деловима за које су преузели одговорност и у њима уживају.

ПРЕДШКОЛСКА УСТАНОВА КАО МЕСТО ДЕМОКРАТСКЕ И ИНКЛУЗИВНЕ ПРАКСЕ

Вртић је простор демократске и инклузивне праксе што значи да се уважавају права све деце на образовање кроз инклузивну праксу којом се уважава родна, културна, здравствена и свака друга различитост, развија осетљивост на дискриминацију, уважава право сваког детета на активно учешће у образовању кроз усмереност на добробит детета и подршку његовим потенцијалима и активном учешћу у животу вртића: кроз партнерство са породицама, локалном заједницом и остваривање права детета као грађанина кроз пуну партиципацију деце у социјалном и културном животу заједнице.

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О САРАДЊИ СА ПОРОДИЦОМ

Родитељи су се на различите начине укључивали у живот и рад групе и развијању пројеката. Родитељи су се највише укључивали тако што су доносили материјале за просторне целине, као и кроз заједничко истраживање питања/проблема са децом код куће што су потом представили васпитачима и групи путем вајбера, затим кроз свеску која путује, или на неке друге начине. Поред наведеног, родитељи су учествовали тако што су продубљивали истраживање у пројектима (текстовима, снимцима, белешкама), и предлагали игре и активности за развијање пројеката. Родитељи су учествовали, у неким вртићима, и у опремању дворишта и уређењу вртића (кречењу, замени подова, фарбању оградe). Сарадња са породицом се одвијала и кроз већ устаљене облике сарадње:

- ✓ Свакодневни контакти са родитељима;
- ✓ Родитељски састанци;
- ✓ Тематски родитељски састанци;
- ✓ Непосредно учешће родитељ у раду групе;
- ✓ Акције у сарадњи са Саветом родитеља

Поменути облици сарадње су се одвијали спорадично, у зависности од епидемиолошке ситуације и епидемиолошких мера. Како су у извештајном периоду постојеће епидемиолошке мере биле рестриктивне, доминантан вид комуникације са родитељима се одвијао на посредан начин – путем информативних и процесних паноа, путујућих свески и слично. Како би превазишли тешкоће у комуникацији, васпитачи су обављали и индивидуалне телефонске разговоре са родитељима, по потреби, а користили су и различите дигиталне алате за размену са родитељима (најчешће разменом преко вајбер групе родитеља).

Годишњи извештај о раду Саветовалишта за родитеље

Током радне 2021/2022. године године родитељи/старатељи и остали чланови породице имали су прилику да добију стручну подршку и помоћ у вези са свим аспектима развоја детета у оквиру Саветовалишта за родитеље. Саветовалиште за родитеље води стручни сарадник-психолог у сарадњи са другим стручним сарадницима и сарадницима различитих профила. Рад у саветовалишту је прилагођен могућностима породице – састанци су организовани у вртићу „Чуперак“ или у објекту у којем је њихово дете. По потреби, у разговорима са родитељима је учествовао један или више сарадника. Поред наведеног, родитељима је током године омогућено и да се обрате свим стручним сарадницима и сарадницима саветовалишта за родитеље и путем електронским путем.

ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О САРАДЊИ СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

У периоду од септембра 2021. године до августа 2022. године остварана је подстицајна средине за игру и учење кроз коришћење ресурса у локалној заједници у функцији развијања тема и пројеката и обогаћивања дечјих искустава. На овај начин деца из наше Установе су постала препознатљивија у окружењу, а сарадња између вртића и ЛЗ је све више подстицана. Овој сарадњи допринела је и добра сарадња са породицом и њихово ангажовање у локалној заједници. Током радне 2021/2022. године остварена је интезивна и континуирана сарадња са представницима Градске управе града Крагујевца и Школске управе.

Сарадња са установама у локалној заједници је реализована у условима пандемије изазване вирусом Ковид-19 у смањеном обиму али је настављена интезивније када су укинута епидемиолошке мере:

- Дечија библиотека „Вук Караџић“-Огранак Ердоглија;
- Галерија „Мостови Балкана“;
- Пошта Србије- Бресница;
- Еко парк „Илијина вода“;
- Удружење Свети Василије Велики;
- Школа за основно и средње образовање „Вукашин Марковић“;
- Театар „Јоаким ВУјић“;
- Свет балона „Крагујевац“;
- Фирма „Јени“;
- Шопинг центар „Биг“;
- Золошки врт у Јагодини;
- Природњачки музеј у Свилајнцу;

Током године остварена је сарадња и са:

- Центром за социјални рад „Солидарност“ Крагујевац
- Интерресорном комисијом, када је за тим било потребе;
- Сарадња са основним школама на нивоу града Крагујвца.

Подршку у остваривање реалног програма кроз полуструктуриране материјале пружиле су нам: Куч компани и штампарија Принтекс и компанија „L’ adoro collection“.

Транзиција и континуитет

Преласци у нова окружења као што је на пример полазак у јасле/вртић, прелазак из јаслица у вртић или из вртића у школу су осетљиви периоди транзиције у којима је континуитет посебно важан. Деци је потребно да прелазак у нову средину има ослонац у ономе што им је блиско и познато: да нову средину упознају са особом за коју су везана и у коју имају поверење; да се сусрећу са искуствима која су блиска њиховом породичном животу и култури; да су окружена познатим предметима; да им нови одрасли показују да су она важна и да им посвећују индивидуализовану и персонализовану пажњу; да имају прилику да изразе своја осећања и страхове и деле са другима своје искуство породичног живота у новој средини.

Такође, потребан је континуитет искустава из различитих животних окружења кроз који се гради осећање сигурности, смисла и развијају диспозиције за учење као основ целоживотног учења.

Табела 12 План транзиције породица-јаслице/вртић, јаслице-вртић, вртић-школа

Активност	Носиоци активности	Динамика
Индивидуални разговори са родитељима деце узраста од 6 месеци до 3 године. Родитељи упознају простор вртића, децу, одрасле и ритам дана у вртићу.	Медицинске сестаре-васпитачи и родитељи у просторијма вртића	Јул, август 2021. године
Израда плана адаптације за свако дете	Медицинске сестре – васпитачи и родитељи	Јул, август 2021. године
Упитници и анкете „Упознајмо се“ за родитеље децеузраста од 6 мееци до поласка у	Васпитачи, медицинске сестре-васпитачи	Септембар и по потреби током радне 2021/2022. одине

**Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину**

школу		
Укључивање родитеља (присуство у групи) у почетну фазу адаптационог периода	Медицинске сестре – васпитачи и родитељи	Септембар, октобар 2021. године
Општи родитељски састанак са родитељима са освртом на адаптацију деце.	Васпитачи, медицинске сестре-васпитачи	Септембар 2021. године
Пружање подршке деци и родитељима приликом преласка у друге јаслице	Медицинске сестре-васпитачи, родитељи	Септембар, октобар 2021. године
Песета родитеља Психолошком саветовалишту за родитеље. Саветодавни разговор са стручним сарадницима	Стручни сарадници	Током радне 2021/2022. одине
Постепена адаптација деце од 6 месеци до 3 године у сарадњи са родитељима према јединственом плану за свако дете	Медицинске сестре-васпитачи	Септембар, октобар 2021. године
Васпитачице млађе вртићке групе систематски и континуирано посећују јаслице и упознају се децом	Медицинске сестре-васпитачи, васпитачи	Током лета 2021. године
Посета основним школама, заједничке активности, размена информација између васпитача, учитеља и стручне службе.	Деца, васпитачи, учитељи, родитељи, стручна служба	Током радне 2021/2022. одине

***Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе
„Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину***

Годишњи извештај о остваривању Предшколског програма Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац за радну 2021/2022. годину доноси Управни одбор Установе, а важи након давања сагласности закљичком Градског већа града Крагујевца.

***Град Крагујевац
Предшколска установа „Ђурђевдан“ Крагујевац
Број: 03/1-4579
Датум: 09. 09. 2022. године
К р а г у ј е в а ц***

***Председник Управног одбора
Предшколске установе „Ђурђевдан“ Крагујевац***

Љиљана Ћировић
